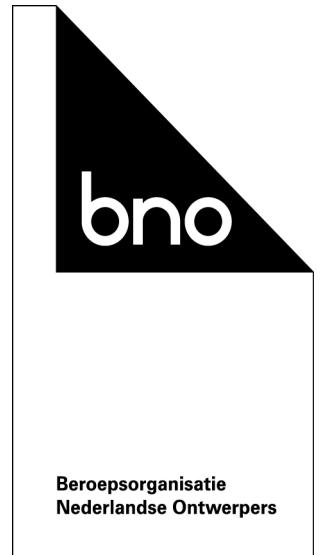

Overzicht wijzigingen Algemene Voorwaarden van de Beroepsorganisatie Nederlandse Ontwerpers (BNO) 2005 - 2013

Algemeen

De vorige algemene voorwaarden dateerden van 2005. De nieuwe algemene voorwaarden zijn aangepast aan de wensen uit de praktijk en de huidige stand van wet- en regelgeving. De voorwaarden zijn in hun huidige opzet bewaard gebleven, maar bij de herziening is uitdrukkelijk beoogd de acceptatie van de voorwaarden door de opdrachtgever te vergemakkelijken. De belangrijkste wijzigingen betreffen de leesbaarheid, een vereenvoudiging van de aansprakelijkheidsregeling en de toevoeging van de mogelijkheid om de intellectuele eigendomsrechten onder voorwaarden over te dragen.

Artikelgewijs overzicht van de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de Algemene Voorwaarden 2005

Algemeen

De term 'opdrachtnemer' is vervangen door 'ontwerper', waarbij 'ontwerper' staat voor de zelfstandig ontwerper of het ontwerp bureau dat opdrachten verricht in alle disciplines. De term 'ontwerp' is vervangen door 'resultaat', dit om duidelijk te maken dat ook adviezen, processen, concepten, ontwerpvoorstellen, werk- en bouwtekeningen e.d. onderwerp van de overeenkomst kunnen zijn.

1 Overeenkomst, offerte en bevestiging

- 1.1 Toegevoegd is dat afwijkingen op de algemene voorwaarden alleen schriftelijk overeengekomen kunnen worden.
- 1.2 Toegevoegd is dat tarieven en aanbiedingen niet automatisch voor toekomstige opdrachten gelden.
- 1.4 (oud) is verplaatst naar art. 11.

2 De uitvoering van de overeenkomst

- 2.1 De inspanningsverplichting van de ontwerper is duidelijker verwoord.
- 2.2 In deze bepaling staat de belangrijkste verplichting van de opdrachtgever, te weten datgene doen of leveren wat nodig is voor de ontwerper om de opdracht goed uit te kunnen voeren. Aangevuld is dat 'nodig' betekent datgene wat de ontwerper heeft aangegeven, of wat de opdrachtgever zelf redelijkerwijs had kunnen begrijpen.
- 2.4 Het niet hoeven doen van onderzoek naar bestaande rechten, of de mogelijkheid tot het vestigen van dergelijke rechten stond voorheen in art. 4.2 en is toegevoegd aan dit artikel.
- 2.5 De verplichting om productieopdrachten aan derden schriftelijk goed te keuren, is verplaatst naar art. 3 dat gaat over het inschakelen van derden.
- 2.6 (nieuw) Nieuwe bepaling dat ondergeschikte afwijkingen in het (eind)resultaat geen reden voor afkeuring, korting, schadevergoeding of ontbinding van de overeenkomst mogen zijn.

3 Inschakelen van derden

- 3.5 (nieuw) Toegevoegd is dat wanneer de opdrachtgever ook anderen inschakelt wat van invloed kan zijn op de uitvoering van de overeenkomst, de opdrachtgever dit en de op te dragen werkzaamheden zal afstemmen met de ontwerper.

- 3.6 Voor de duidelijkheid is expliciet vermeld dat de opdrachtgever zelf verantwoordelijk is voor (de keus voor) de derden die door hemzelf of op zijn naam zijn ingeschakeld. De ontwerper is slechts adviseur of begeleider.

4 Rechten van intellectuele eigendom en eigendomsrechten

- 4.2 (nieuw) Nieuwe bepaling: de mogelijkheid om de rechten over te dragen wordt hier uitdrukkelijk genoemd. Geadviseerd wordt schriftelijk de voorwaarden vast te leggen, bijvoorbeeld dat de overdracht:
- plaatsvindt op het moment dat de opdracht volledig is voltooid;
 - plaatsvindt wanneer de opdrachtgever aan al zijn (financiële) verplichtingen heeft voldaan;
 - betrekking heeft uitsluitend op de eindresultaten en uitsluitend voor zover deze door de ontwerper zelf tot stand zijn gebracht;
 - plaatsvindt onder voorbehoud van de rechten welke doorgaans door collectieve rechtenorganisaties zoals Pictoright, Lira, BUMA/Stemra, VEVAM worden uitgeoefend, voor zover van toepassing.
- Uiteraard kunnen ook andere afspraken worden gemaakt.
- Tot het moment van overdracht (in het algemeen pas aan het eind van de opdracht), heeft de opdrachtgever een gebruiksrecht als bedoeld in art. 5 en onder de daar genoemde voorwaarden. Zie voor voorbeeldbepalingen de 'Aanvullende Voorwaarden met betrekking tot Intellectuele Eigendomsrechten'.
- 4.3 Het recht op naamsvermelding is duidelijker verwoord. Zo zal in bepaalde situaties de naam niet op het ontwerp zelf vermeld (kunnen) worden, maar bijvoorbeeld wel genoemd kunnen worden in de publiciteit.
- 4.4 De opsomming van voorbeelden van resultaten van de opdracht is uitgebreid.

5 Gebruik van het resultaat

- 5.1 Voorheen werd in dit artikel de licentie geregeld (gebruiksrecht voor opdrachtgever, waarbij de intellectuele eigendomsrechten bij de ontwerper liggen). De formulering is nu aangepast naar 'gebruik van het resultaat', omdat er ook sprake kan zijn van gebruik van het resultaat na een overdracht van rechten.
- De doelomschrijving is iets aangepast: het resultaat mag gebruikt worden voor de overeengekomen bestemming, of, bij gebreke daarvan, voor het doel waarvoor de opdracht (kennelijk) is verstrekt.
- Het gebruiksrecht is niet meer vanzelfsprekend exclusief: er kan iets anders bedoeld zijn of worden afgesproken.
- 5.2 Er wordt rekening gehouden met de situatie dat werk van derden is gebruikt, met een verplichting om daar afspraken over te maken.
- 5.3 In plaats van een verbod op her- of ander gebruik van het resultaat, is nu geregeld dat daarvoor toestemming nodig is, en dat aan het verlenen van die toestemming voorwaarden verbonden kunnen worden (zoals het betalen van een vergoeding).
- 5.5 Het verval van het gebruiksrecht is uitgebreid met de situatie dat de opdrachtgever failliet gaat (tenzij de desbetreffende rechten zijn overgedragen, of de gevolgen niet redelijk zouden zijn). Dit stond voorheen geregeld in art. 8.4 als reden voor beëindiging van het gebruiksrecht. Nu eindigt het gebruiksrecht vanzelf, tenzij....
- 5.5 Het gebruik voor eigen promotie en publiciteit door de ontwerper zelf is uitgebreid met opname in portfolio, deelname aan wedstrijden en tentoonstellingen, en bruikleen wanneer het om fysieke ontwerpen/prototypes gaat.
- 5.6 Het recht voor de ontwerper om de resultaten voor eigen promotie en publiciteit te gebruiken, is iets uitgebreid.

6 Honorarium en kosten

- 6.1 (nieuw) Nieuwe bepaling die duidelijk maakt dat de honorering op verschillende manieren overeengekomen kan worden.
- 6.2 De kosten die voor vergoeding in aanmerking komen, worden nader (niet-limitatief) benoemd. Toegevoegd is dat de ontwerper deze zoveel mogelijk zal specificeren, tenzij voor deze kosten een opslagpercentage wordt afgesproken.
- 6.3 (oud) Is vervallen. Wanneer een royalty-regeling wordt afgesproken worden de bijzonderheden daarvan over het algemeen in een aparte overeenkomst geregeld.
- 6.3 De regeling m.b.t. meerwerk is helderder geformuleerd: de ontwerper is ook verplicht de opdrachtgever hierover vooraf te informeren, tenzij dit niet mogelijk is of uitstel niet geveerd kan worden, bijv. omdat anders ernstige vertraging zal optreden.
- 6.4 (nieuw) Toegevoegd is dat eventuele kosten die het gevolg zijn van vertragingen waar de ontwerper niets aan kan doen, voor rekening van de opdrachtgever komen. Wel zal de ontwerper die kosten zoveel mogelijk proberen te beperken.

7 Betaling en opschorting

- 7.1 Art. 7.1 en 7.3 zijn samengevoegd: de opdrachtgever moet binnen 30 dagen betalen en is niet gerechtigd tot aftrek, verrekening of opschorting.
- 7.2 (nieuw) Er is een eigendomsvoorbehoud toegevoegd dat regelt dat alles eigendom blijft van de ontwerper zolang er niet is betaald.
- 7.3 De incasso-regeling is tekstueel vereenvoudigd.
- 7.4 Toegevoegd is dat de ontwerper tijdig zal factureren. Verder is bepaald dat in plaats van maandelijks zoals in de vorige voorwaarden, nu factureren vooraf, tussentijds of periodiek mogelijk is na overleg met de opdrachtgever.
- 7.5 (nieuw) Toegevoegd is dat de ontwerper de werkzaamheden mag opschorten wanneer de klant na een eerste aanmaning niet betaalt, of wanneer de ontwerper goede gronden heeft om aan te nemen dat de klant niet zal gaan betalen.

8 Opzegging en ontbinding van de overeenkomst

- 8.1 Art. 8.1 en 8.2 zijn samengevoegd. Verduidelijkt is dat de opdrachtgever alleen schadevergoeding is verschuldigd wanneer de overeenkomst wordt beëindigd, zonder dat de ontwerper iets te verwijten valt.
- 8.4 Verduidelijkt is dat bij opzegging van een duurovereenkomst in plaats van het in acht nemen van een redelijke opzegtermijn, deze termijn ook financieel gecompenseerd kan worden.
- 8.5 (oud) Deze bepaling m.b.t. bepaalde gevolgen van ontbinding is geschrapt, omdat hier in de praktijk geen behoefte aan bestaat en de wet dit feitelijk ook al regelt.

9 Garanties en vrijwaringen

- 9.1 Veel opdrachtgevers willen een absolute garantie dat het werk geen inbreuk op rechten van derden maakt. Dat is onmogelijk. Daarom is in deze bepaling verduidelijkt wat de ontwerper wel kan garanderen: de ontwerper garandeert dat hij/zij het werk zelf heeft gemaakt, dat hij/zij erover kan beschikken en dat het –voor zover hij/zij in redelijkheid behoort weten- geen inbreuk op rechten van derden maakt. (In art. 2 lid 4 is voor de volledigheid bepaald dat de ontwerper niet verplicht is om onderzoek te doen).
- 9.2 Door de vrijwaring door de opdrachtgever uitgebreider te verwoorden is duidelijk dat de opdrachtgever na in gebruik name van het resultaat zelf verantwoordelijk is voor claims van derden, maar dat de ontwerper wel aansprakelijk is wanneer de garanties uit het eerste lid niet zijn nagekomen (=wanneer de ontwerper nagemaakt heeft) of anderszins aansprakelijk is.
- 9.3 Deze bepaling blijft ongewijzigd en houdt in dat de ontwerper gevrijwaard is wanneer een claim wegens inbreuk gebaseerd is op gebruik van materiaal of gegevens die de opdrachtgever zelf heeft verstrekt.

10 Aansprakelijkheid

Dit hele artikel gaf vaak aanleiding tot discussie met de opdrachtgever. Daarom is e.e.a. zwaar vereenvoudigd en voor een groot deel overgelaten aan de wet.

- 10.1 Verduidelijkt is dat de ontwerper eerst in de gelegenheid gesteld moet worden om tekortkomingen te herstellen of schade te beperken.
De lijst met situaties waarvoor de ontwerper niet aansprakelijk is, is vervallen, omdat dit al blijkt uit andere bepalingen uit de voorwaarden of uit de wet.
- 10.2 10.2 en 10.3 zijn samengevoegd. De definitie van 'directe schade' is verwijderd, nu daarachter al is vermeld wat er *niet* onder 'directe schade' wordt verstaan.
- 10.3 De beperking in de hoogte van de schade is ook vereenvoudigd en heeft uitdrukkelijk alleen betrekking op de hoogte van het eigen honorarium. Het maximum is verhoogd naar €75.000,-. Wanneer een beroepsaansprakelijkheidsverzekering uitkeert, geldt dat bedrag als maximum. Wanneer de opdrachtgever verzekerd is, worden die bedragen op de aansprakelijkheid van de ontwerper in mindering gebracht.
- 10.4 Stond voorheen iets minder uitgebreid in art. 10.1 sub c: de ontwerper is niet aansprakelijk voor fouten of gebreken in de producten of diensten van door de opdrachtgever zelf ingeschakelde derden.
- 10.5 De aansprakelijkheid vervalt nu na 2 jaar (ipv 1 jaar).
- 10.6 Deze bepaling (de aansprakelijkheid van de ontwerper vervalt wanneer de opdrachtgever geen kopieën aanhoudt van hetgeen hij zelf heeft aangeleverd) is vervallen, omdat daar in de praktijk nooit een beroep op wordt gedaan.

11 Overige bepalingen

- 11.1 De meldingsplicht van opdrachtgever wanneer er sprake is van een meervoudige opdracht, is uit art. 1 verplaatst naar dit art. 11.
- 11.3 De geheimhoudingsbepaling is iets uitgebreider geformuleerd.
- 11.4 Dit is een bepaling die regelt dat wanneer één of meer dan de bepalingen van deze overeenkomst niet geldig zou zijn, partijen eerst met elkaar gaan onderhandelen om een vergelijkbaar resultaat te bereiken.
- 11.6 De geschillenregeling is uitgebreid: eerst zullen partijen onderling proberen het geschil op te lossen. Nieuw is ook dat de mogelijkheid om arbitrage overeen te komen expliciet wordt genoemd. Een voorbeeld bepaling hiervoor is te vinden in de 'Aanvullende Voorwaarden Interieurontwerp en –architectuur (consumenten)'.